

234. 10.

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG.

(Ingezonden bij brief van 15 Maart 1937.)

De ondergeteekende kan zich geheel vereenigen met het oordeel der voorstanders van het bij artikel I gedaan voorstel, dat de voertaal van het onderwijs — ook in Friesland — de Nederlandsche taal behoort te zijn, behoudens de noodzakelijke aanpassing in de eerste weken van de laagste klasse en behoudens de uren, aan de beoefening van de streektaal gewijd.

Hoewel de woorden „een voor hen toegankelijke school”, voorkomende in het tweede lid onder *a* van het bij artikel III voorgestelde gewijzigde artikel 13 der Lager-onderwijswet 1920, overgenomen zijn uit den sinds 1 Januari 1921 geldenden tekst en zij naar de ondergeteekende meent nooit bezwaar hebben opgeleverd, erkent hij de juistheid van de gemaakte opmerking. Zijns inziens wordt hieraan op de eenvoudigste wijze te gemoet gekomen door „een” te vervangen door: elke.

Op de in het Voorloopig Verslag gestelde vraag, van welken aard de inlichtingen zouden kunnen zijn, die het gemeentebestuur of de leden van het Rijksschooltoezicht van de oudercommissies of den ouderraad zouden kunnen verlangen, wil de ondergeteekende gaarne alsnog een antwoord geven door het noemen van een paar voorbeelden. Zoo kan hij zich voorstellen, dat het gemeentebestuur of de inspecteur door middel van de oudercommissie of den ouderraad het inzicht der ouders zal willen vernemen over het laten maken van huiswerk. Voor de vraag of gelegenheid moet worden gegeven tot het doen van een schoolreisje zal de zienswijze van de oudercommissie kunnen worden gevraagd; mocht het op dit gebied gaan om het zoeken van een meer algemeene gedragslijn, dan kan er reden gevonden worden, den ouderraad te raadplegen. Verder is de mogelijkheid denkbaar, dat met het oog op een regeling der vacaties de wenschen der ouders worden gepeild door middel van oudercommissies of ouderraad. Zoo kan ook getracht worden na te gaan, hoe door de ouders wordt gedacht over het uitloven van belooningen en eereblijken, maatregelen van schoolhygiëne. Het zou zeker niet juist zijn om te gaan buiten onderwerpen, die de samenwerking van school en huis kunnen bevorderen.

De vergoeding, waarop het schoolbestuur over het afgelopen jaar aanspraak heeft en waarvan de gemeenteraad ingevolge het tweede lid van artikel 103 vóór 1 December het bedrag moet vaststellen, is inderdaad de vergoeding, bedoeld in het tweede lid van artikel 101, dat wil zeggen het leerlingbedrag volgens het vijfde lid of volgens artikel 55*bis*, vermenigvuldigd met het gemiddeld getal leerlingen volgens den maatstaf van artikel 28. In dezen zin wordt dus het in het Voorloopig Verslag gegeven antwoord herzien.

Wat het bezwaar betreft, vermeld in het Voorloopig Verslag, in de derde alinea onder artikel XLII (oud), meent de ondergeteekende er aan te mogen herinneren, dat er de laatste jaren bij herhaling op aangedrongen is, dat ook zij, die het Staats-examen voor de onderwijzersakte afleggen, van eenige praktische werkzaamheid in de school zullen blijken geven. Dat hierin eenige bemoeijking voor de kandidaten gelegen is, valt niet te ontkennen, maar dit mag toch geen reden zijn om de verbetering niet aan te brengen. Het voorgestelde kan trouwens bezwaarlijk een overdreven eisch genoemd worden. Dat hij zoo belemmerend zal werken, dat daaruit uitbreiding van de kweekschoolopleiding zal voortvloeien, kan de ondergeteekende niet aannemen.

Het is den ondergeteekende gebleken, dat in het in artikel XI van het wetsontwerp voorgestelde zevende lid van artikel 28 der Lager-onderwijswet een misstelling voorkomt. Aldaar moet in plaats van „*a, b en c*” gelezen worden: *a, b, c en d*.

De Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen,
J. R. SLOTEMAKER DE BRUINE.

234. 11.

TWEDE NOTA VAN WIJZIGINGEN.

(Ingezonden bij brief van 15 Maart 1937.)

Artikel III.

In het bepaalde onder *a* van het tweede lid van het ontworpen gewijzigde artikel 13 der Lager-onderwijswet 1920 wordt het woord „een” vervangen door: elke.

Artikel XI.

In het ontworpen gewijzigde zevende lid van artikel 28 der Lager-onderwijswet 1920 wordt „onder *a, b en c*” vervangen door: onder *a, b, c en d*.

234. 12.

DERDE NOTA VAN WIJZIGINGEN.

(Ingezonden bij brief van 16 Maart 1937.)

Artikel XX.

In den aanhef wordt „twee” vervangen door: drie.

Aan het artikel wordt toegevoegd:

Artikel 55*quater*.

1. Indien een openbare lagere school in een gemeente in bijzondere omstandigheden verkeert, ten gevolge waarvan het bedrag der in het eerste lid van artikel 55*bis* bedoelde kosten aanzienlijk afwijkt van het bedrag, dat voor deze school redelijk is te achten, kan Onze Minister, den Onderwijsraad gehoord, op een vóór 1 Februari van het dienstjaar door den gemeenteraad ingediend verzoek bepalen, dat deze school buiten aanmerking zal worden gelaten bij de vaststelling van het bedrag, bedoeld in artikel 55*ter* onder *a*, en dat het aantal leerlingen dezer school niet zal medetellen voor het aantal leerlingen, bedoeld in artikel 55*ter* onder *b*. Afschrift van het verzoekschrift wordt gedurende veertien dagen ter gemeentesecretarie neergelegd, ter inzage voor de in het tweede lid bedoelde schoolbesturen.

2. Deze beschikking wordt genomen vóór 1 April en moet met redenen zijn omkleed. Afschrift daarvan wordt toegezonden aan het bestuur der gemeente en aan de besturen der in de gemeente gevestigde bijzondere lagere scholen, welke geacht kunnen worden bij de beschikking belang te hebben.

3. Binnen dertig vrije dagen, te rekenen van den dag, waarop het afschrift is toegezonden, kunnen de gemeenteraad en elk der in het tweede lid bedoelde schoolbesturen van de beschikking bij Ons in beroep komen.

Artikel XXIX.

Aan het artikel wordt toegevoegd:

In den aanhef van het vijfde lid van artikel 83 der Lager-onderwijswet 1920 wordt tusschen de woorden: „gebouw” en „overeenkomstig” ingevoegd: geheel of gedeeltelijk.

Tusschen het vijfde en het zesde lid van dit artikel wordt een lid ingevoegd, luidende:

5*bis*. Indien Gedeputeerde Staten de in den aanhef van het vorig lid bedoelde beslissing hebben genomen ten aanzien van een gedeelte van een gebouw, blijven de tweede tot en met vierde volzin van dit lid zoo nodig buiten toepassing.

Artikel XXXVI.

In den aanhef wordt „twee” vervangen door: drie.

Aan het artikel wordt toegevoegd:

Artikel 101ter.

1. Indien in een gemeente een bijzondere school is gevestigd, welke in bijzondere omstandigheden verkeert, als in artikel 55^{quater} bedoeld, of, indien anderszins het gemiddeld bedrag van de kosten per leerling, bedoeld in het tweede lid van artikel 101, voor haar redelijke behoefte ontoereikend moet worden geacht, kan Onze Minister, den Onderwijsraad en burgemeester en wethouders der gemeente gehoord, op een vóór 1 Mei van het dienstjaar door het schoolbestuur ingediend verzoek bepalen, dat voor die school de vergoeding, bedoeld in artikel 101, op een hooger bedrag per leerling wordt vastgesteld.

2. Deze beschikking wordt genomen vóór 1 Juli en moet met redenen zijn omkleed. Afschrift daarvan wordt toegezonden aan het schoolbestuur en het bestuur der gemeente, waarin de school gevestigd is.

3. Binnen dertig vrije dagen, te rekenen van den dag, waarop het afschrift is toegezonden, kunnen het schoolbestuur en de gemeenteraad van de beschikking bij Ons in beroep komen.

Artikel XLIX.

Aan het artikel wordt een lid toegevoegd, luidende:

7. De ingevolge het eerste lid van artikel 86, zooals dit luidde vóór de inwerkingtreding van deze wet, gevorderde uitkeeringen, welke vóór dat tijdstip zijn voldaan, kunnen niet worden teruggevorderd, tenzij die terugvordering ook op grond van de bepalingen der Lager-onderwijswet 1920, zooals deze luiden na de inwerkingtreding van deze wet, zou kunnen plaats hebben.

Artikel L.

Aan het artikel wordt een lid toegevoegd, luidende:

7. Het bij artikel XX vastgestelde artikel 55^{quater} der Lager-onderwijswet 1920 en het bij artikel XXXVI vastgestelde artikel 101ter der Lager-onderwijswet 1920 treden in werking met ingang van 1 Januari 1938.

De beslissingen krachtens artikel 7 der wet van 4 Augustus 1933 (*Staatsblad* n°. 414), gewijzigd bij de wet van 29 December 1934 (*Staatsblad* n°. 727), genomen voor de eerste helft van 1937, blijven gelden voor de tweede helft van dat jaar.

Toelichting.

Voor de aanvulling van de artikelen XX, XXXVI en L wordt verwezen naar de Memorie van Antwoord op het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende het ontwerp tot wijziging van de Lager-onderwijswet 1920 (Gedrukte Stukken n°. 353), voor zooveel betreft de artikelen V en XIV van dat wetsontwerp.

Voor de aanvulling van artikel XXIX wordt verwezen naar die Memorie van Antwoord, voor zooveel betreft artikel XII van genoemd wetsontwerp.

Het is gebleken, dat overeenkomstig de bedoeling van artikel 86 der Lager-onderwijswet 1920 over vorige jaren reeds verrekningen hebben plaats gehad, ter zake van de kosten van verbouwingen van schoolgebouwen, bedoeld in artikel 205, welke men achteraf onwettig acht, en door het instellen van rechtsvorderingen tot terugbetaling thans wil ongedaan maken. Hierdoor zou naar de meening van den ondergeteekende een ongewenschte toestand ontstaan, welke z. i. niet moet kunnen intreden. Het hier voorgesteld artikel beoogt dit te voorkomen.

234. 13.**AMENDEMENTEN VAN DEN HEER VAN DIJKEN C. S.**

Ingezonden 18 Maart 1937.

De ondergeteekenden hebben de eer, de navolgende amendementen voor te stellen:

I.

In **artikel III** wordt in het voorgestelde tweede lid van artikel 13 der Lager-onderwijswet 1920:

het gestelde onder *a* gelezen:

a. de woning van de kinderen moet, indien het betreft het bezoeken van een openbare school voor gewoon of uitgebreid lager onderwijs, meer dan 4 kilometer van een zoodanige voor hen toegankelijke school verwijderd zijn;

het gestelde onder *b*:

b. indien het betreft het bezoeken van een bijzondere school voor gewoon of uitgebreid lager onderwijs, moet door de ouders, voogden of verzorgers der kinderen schriftelijk zijn verklaard, dat zij tegen de richting van het onderwijs van alle zoodanige scholen, gelegen binnen den afstand van vier kilometer van de woning der kinderen, overwegende bezwaren hebben;

en wordt in het gestelde onder *h* de zinsnede: „dat zij tegen de richting van het onderwijs der door de kinderen bezochte school overwegende bezwaren hebben” vervangen door de woorden:

dat zij, indien het betreft een openbare school, tegen het openbaar onderwijs en, indien het betreft een bijzondere school, tegen de richting van het onderwijs dier school overwegende bezwaren hebben.

II.

In **Artikel XXXVIII** wordt aan het eerste lid van het voorgestelde artikel 103 der Lager-onderwijswet 1920, met vervanging van de punt aan het slot door een komma, toegevoegd: indien deze door het bestuur worden geïnd.

VAN DIJKEN.

THIJSSSEN.

SURING.

ZIJLSTRA.

TRUIJEN.

MEIJER.

COOPS.

KOOIMAN.

TERPSTRA.

RUTGERS VAN ROZENBURG.

234. 14.**AMENDEMENT VAN DEN HEER TERPSTRA C. S.**

Ingezonden 18 Maart 1937.

Ondergeteekenden hebben de eer, het volgende amendement op **artikel XI** voor te stellen:

a. in den aanhef vervallen het woord „zevende” en de daarvóór geplaatste komma;